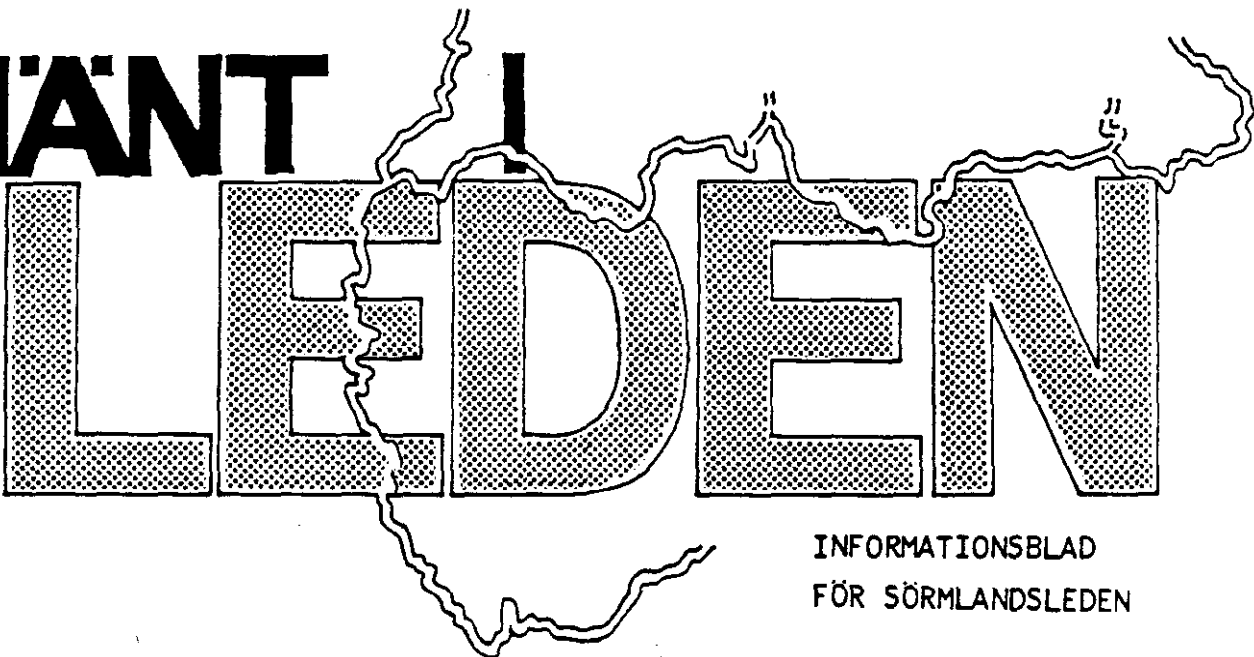

HÄNT LEDEDEN

INFORMATIONSBLAD
FÖR SÖRMLANDSLEDEN

INBJUDAN TILL INVIGNING AV SÖRMLANDSLEDEN INOM NYNÄS NATURRESERVAT

Plats: Månbacken
Tid: Söndag 4 september kl 10.30

Start För vandringen är **Bråfalls säg kl 8.30**. Du hinner dock fram till Månbacken om Du startar kl 9.00. Till Bråfalls säg kommer Du antingen från vägen Tystberga - Nynäs slott, på en mindre väg med skylt **Bråfalls säg 3**, eller från vägen Nyköping - Studsvik - Vagnhärad, ca 2 km norr om avtagsvägen till Nynäs slott, på en mindre väg skyltad **Bråfalls säg 1**. Där finns bra parkeringsplatser.

Med hjälp av pendelbussar som går mellan de olika aktiviteterna inom reservatet kan Du till kl 15.00 på stora landsvägen komma fram till avtagsvägen mot Bråfalls säg. Det är alltså inga problem med att hämta bilarna.

Den som inte önskar gå sträckan Bråfalls säg - Månbacken har möjlighet att åka direkt till Månbacken där invigning sker kl 10.30. Avtagsvägen till Månbacken, skyltad **Månbacken 1 Gisesjön 2** som ligger ca 2 km norr om avtagsvägen till Nynäs slott, är avspärrad. Vi har dock några specialtillstånd. Önskar Du utnyttja dessa och åka direkt till Månbacken, ta kontakt med expeditionen, tel. 0155-355 64, så sänder vi ett ex så länge de räcker.

1. Vår vandring till Månbacken, 5 km, är lättgången och bör med bred marginal kunna klaras av på mindre än 2 timmar. Leden går genom en behaglig skogsterräng förbi två sjöar. Officiell start sker i grupper kl 8.30. Vägarna till Bråfalls säg är öppna så Du kan mycket väl starta lite senare, förutsatt att Du går lite snabbare och hinner fram till kl 10.30.

2. Efter invigningen vid Månbacken, kl 10.35, fortsätter vi utefter leden ca 500 m fram till Båtsmanstorpet, där invigning sker kl 11.00. Museet demonstrerar här bakning och stänkmålning i det nästan färdigrenoverade torpet.

3. Leden fortsätter sedan förbi Karlfors kvarn och ut på Litselby gravfält där läns museets Harriet Ekrot informerar om Nynäs för 2.000 år sedan. Ev har här också Frisksportarna en station.

4. Vandringen går sedan på gamla vägar fram till Långmaren, det älderdomliga torpet bekant från gamla filmer. Torpet har rustats upp och även återfått sitt gamla halmtak. Här kan man välja mellan en mängd olika aktiviteter före och efter riksantikvariens invigning kl 13.00.

5. Den som så önskar kan från Långmaren ta pendelbussarna fram till Nynäs slott, där också ett antal aktiviteter pågår. Allt detta framgår av bifogade program.

De många aktiviteterna inom Nynäs naturreservat ingår i Nära Till Naturen-kampanjen. Som framgår av det bifogade programmet utgår ett stort antal bussar från olika delar i Sörmland fram till Nynäs slott. Från slottet går sedan pendelbussar ut till de olika aktiviteterna.

Tyvärr kommer bussarna fram till Nynäs alltför sent för att vi skall kunna utnyttja dem i samband med vår invigning. Med egen bil blir man dock mer flexibel och vi kommer lätt fram till Bråfalls säg som ligger utanför det för bilar avspärrade området. Vår invigning förättas av landstingsrådet Bengt Danling som representerar markägaren, i detta fall landstinget. Sörmlandsleden inom Nynäs-reservatet, om man räknar från Bälinge kyrka fram till Gisesjön och även inkluderar naturreservatet Sävö och sträckan fram till Sandvik, är 52 km. Det förefaller vara en rolig detalj att Sörmlandsleden, på etapp 50:1, går ut på en skärgårdsö. Läs etappbeskrivningen i guiden och förundras över att Sörmlandsleden går ute på en skärgårdsö.

EXPEDITIONEN

...med besöksadress Föreningen Sörmlandsleden, Matros-gatan 8 i Oxelösund, är normalt öppen mellan kl 10 och 14. Här finns nu en ny persondator med skrivare, som Marianne Granlund hanterar. Det här numret av Hänt i Leden har skrivits ut på denna utrustning, men eftersom det fort-farande finns vissa brister i programmen, har vi ett något annorlunda utseende på sidorna.

Vi har dessutom en telefonsvarare så om Du har något meddelande kan Du tala in det vid vilken tidpunkt på dygnet som helst.

VANDRINGSGUIDEN PÅ VAG

Idag den 24 augusti pågår inbindningen av vår vandringsguide för fullt i Västerås. Under veckan 29/7-3/8 kommer distribueringen att påbörjas. Alla medlemmar som deltar i invigningen på Nynäs kan då glädja sig åt var sitt exemplar. Hela Nynäs-reservatet är utförligt beskrivet i guiden. Innehållet i övrigt framgår av bilagda presentation av guiden.

Vår guide är en påkostad bok och framställningskostnaderna är därför avsevärda. För att finansiera tryckningen har vi arbetat hårt med att boka förhandsbeställningar och bearbetat alla kommuner, studieförbund och företag inom och kring ledens område. Det har skett både personligt och med ca 2.000 säljbrev. Dessutom har beställningar tagits vid olika sammankomster. Upplagan är 20.000 ex och vi har hittills bokat förhandsbeställningar för knappt 300.000 kr och hoppas att under året kunna sälja för ytterligare ca 100.000 kr.

För att underlätta beställningar för Dina vänner och bekanta bifogas några färdigtryckta postgirotalonger. Behöver Du fler, kontakta då expeditionen. Ytterligare sådana blanketter kan lämpligen placeras i befintliga postlådor utefter leden.

NY INFORMATIONSKARTA

Landstinget gav för flera år sedan ut en informationskarta i 4-färgstryck över Sörmlandsleden. Den senaste informationskartan var ej i färg och såg ganska bedrövlig ut. Landstinget har dock lovat att tillsammans med oss under hösten producera en ny karta och vi kan därför inför nästa säsong förvänta oss en bättre information. Har Du några synpunkter på det arbetet?

Vid Månbacken invigs samtidigt en raststuga som stugföreningen erhållit från naturvårdsverket och som skogsvårdsstyrelsen nu håller på att uppföra. Den är tyvärr ej helt färdig. Den 23 augusti saknades invändigt golv och spis, tegel på taket och veranda. Arbetet har fördröjts av att skogsvårdsstyrelsen haft mer angelägna arbeten att utföra på Sävä. Man gör dock nu en extra insats och redan den 24 sätter man igång med en uppsnygning så att det kommer tegel på taket och verandan blir färdig. Invändigt hinner dock stugan ej bli klar till den 4 september. Området ser just nu ut som en byggarbetsplats. I den mån skogsvårdsstyrelsens arbetslag hinner, räknar vi därför med att under helgen 27-28 augusti samlas och göra platsen representabel för en invigning. Vidare måste vi patrullera invigningssträckorna och sätta upp erforderliga skyltar. Har du lust att komma med så samlas vi vid Månbacken kl 10.00 nu på söndag, 28 augusti.

Studera det bifogade programmet och ta med familjen och intresserade på en mycket intressant dag på Nynäs. Några aktiviteter är regnskyddade så ett mindre regn behöver inte avskräcka. **Välkomna!**

FÖRLORAT PÅ LEDEN

Lördag 30/7 mellan kl 16 och 17, vid vägövergången vid Yngsviken, etapp 12, förlorades en svart kamera av märket Canon Automatic. Det är polisanmält.

Om Du far reda på något om den saken, hör av Dig till expeditionen eller till

Erik Svensson
Forellstigen 31
151 39 SÖDERTALJE

tel. 0755-979 68

INFORMATION FRÅN NÅGRA ETAPPER

Några etappledare har varit sjuka och där har då har extra hjälp mobiliserats.

På **etapp 18**, Finnsjön - Anhammar, har Gunnar Wigholm, som råkat ut för en ryggskada, nu efterträtts av Rolf Olsson. Dessförinnan gick Christer Lexell och Ake Lundkvist över etappen.

På **etapp 23**, Hälleforsnäs - Svalboviken, har Barbro Lindström organiserat en storröjning med den nya etappledarfamiljen Pettersson. Här återstår dock reparation av ett par besvärliga broar. Barbro väntar på virke.

På **etapp 26** har Eric Carreman nu trätt in som etappledare. Genom den stora omläggningen på denna sträcka har flera grupper i omgångar hjälpt till, så nu behöver man inte leta sig fram. Eric har genom omläggningen fått en avsevärt längre etapp. Den fina anläggningen Ramsjöhult nås nu tyvärr endast genom en avstickare från huvudriktningen.

På **etapp 27** har Per-Eric Claesson och Janus Rahbek markerat en anslutning ned till vandrарhemmet och hembygdsgården i Djulö. Avsikten är här att fortsätta söderut runt Forsssjösjön och ansluta till huvudsträckningen i närheten av Forssjö Bruk. Anslutningen, som bl a går genom ett naturreservat, är rekognoserad och godkänd av de största markägarna. Gunnar Sjöo håller i detta projekt och har därför lämnat över sin gamla etapp 28, Strängsjövågen - Viggaren, till Gunnar Svensfors.

Bertil Karlsson på **etapp 33**, som råkat ut för ett område med osedvanligt mycket sly, mobiliserade extra hjälp och lyckades få sitt revir putsat och framkomligt.

På nästa etapp, **etapp 34**, som går över Fjällmossen, har Roland Sjökvist råkat ut för en ryggskada, sjukpensionerats och måst avsäga sig ansvaret för etappen. Här har dels skogsvårdsstyrelsen i Östergötland i sommar lagt om ca hälften av de dåliga spängerna och dels har vi själva haft grupper som ställt upp och gått över leden. Den här sträckan går genom ett område med många intressanta grottor.

De nya etapperna i Tunabergsområdet söder om Nyköping har ju varit rätt anonyma eftersom varken guide eller tryckta kartor varit tillgängliga. Åndock har stigarna blivit rejält upptrampade. Sträckan mellan Västra och Östra Kovik på etapp 39, utnyttjades för att dagen efter en bröllopsfest bjuda de 70 gästerna på en brunch ute vid ett skärmskydd vid Bråvikens strand. En natur som de många utländska gästerna verkligen uppskattade.

Norr om Nyköping har arbetet med leden pågått i etapper. På ett ställe saknas markeringar några hundra meter utefter en väg och ett par hundra meter utefter en stig. En markägare som från början godkänt leden tog sedan tillbaka sitt godkännande. Tyvärr finns här inga som helst andra alternativ.

Leden är målad och klar fram till Hällsviken på etapp 55, Gisekvarn - Trosa. Arbetet pågår och allt beräknas vara klart till våren 1989. Etapperna är beskrivna i den nya guiden och skulle några justeringar i terrängen bli nödvändiga kan det tänkas att de tryckta kartorna något skiljer sig från verkligheten.

En rolig detalj är etapp 53:1, anslutningsleden från Sävö till Sandviks badplats. Läs etappbeskrivningen och förundras över att Sörmlandsleden går ute på en skärgårdsö.

ETAPPÖVERSYN

Snart är det dags att göra den sedvanliga höstöversynen. De som gjorde en mera omsorgsfull puts i våras får kanske bara en behaglig höstpromenad med lite efterbehandling av lite nedhängande grenar och sly. Vi har hittills fått en generös hjälp med virke för spänger och stättor. Nästa år måste vi räkna med att själva skaffa allt virke och material. Försäljningen av guiden skall täcka detta. Beräkna därför vad som krävs på Din etapp och diskutera detta under höstens regionmöte. Vi har i år haft många virkestransporter i olika riktningar och det gäller att samordna dessa så bra som möjligt eftersom det inte alltid är så lätt att få låna transportfordon. Det är därför nödvändigt att vi diskuterar igenom och specificerar behoven så att allt är klart när våren kommer. Använder Du den bifogade blanketten blir det lättare att sammanställa uppgifterna.

Verktyg

Vi behöver inte mycket verktyg vid arbete på leden men varje etappledare är utrustad med en liten bogsåg, röjyxa, målarpensel och färg. Vi har nu funnit en mycket bra röjsax som klipper upp till 45 mm tjocka grenar. Har Du mycket sly på Din etapp är det bra att ha en sådan. Anteckna då på den bifogade blanketten. Förhoppningsvis får vi in så goda inkomster på guiden att det räcker till ytterligare röjsaxar.

På några etapper finns det extra mycket gräs och sly, exempelvis på etapp 23 på flera hyggen, på etapp 24 vid Gruvtorpet, på etapp 26 norr om Lenatorpet och på etapperna 33, 34 och 35 i Kolmården. Var god ange på blanketten om Du har slyområden som skulle vara bra att avverka med en motordriven röjsax. Blir det tillräckligt behov skaffar vi en sådan tillvåren för cirkulering.

Vid skärmskydden skall det också finnas hink, en kraftig sopborste, piasava eller stål, och helst en gammal otymplig såg eller yxa som ingen frestas att ta med sig. Finns dessa i ditt ev skärmskydd?

Skyltar

Information med skyltar och kartor är alltid ett aktuellt problem. Jag har i utlandet studerat detta på många olika vandringsleder och funnit att vi kanske är väl restriktiva åtminstone när det gäller etappmålen. Inplastade skyltar av nedanstående typ kan vi själv åstadkomma. På flera platser fanns kartor och upplysningar på ett perstorpsplatteliknande material. Snycgt och hållbart.

Markeringar

Alla målade markeringar beräknas vara så tydliga att de i regndis är synliga från en markering till en nästa. Ibland har dessa markeringar blivit alltför många och avviker från den svenska standarden. Den säger att våra målade markeringar ska målas på träd på en höjd av ca 180 cm och det ska vara 5 cm breda på träd som är större än 12,5 cm i diameter och 10 cm breda på smalare träd.

Alla har vi väl också funnit att det ibland är välmarkerat i ena riktningen, men om man går från andra hållet kan det vara svårare att hitta fram. Markeringen syns ej eller är skynda av nedhängande kvistar eller sly.

Vi har väl alla upptäckt att det är lätt att gå fel på leden. Ibland viker leden av och man uppmärksammar det inte. Vi har därför börjat måla två smala ringar på ömse sidor om en avvikelse. Då hajar man till, blir mer uppmärksam och ser att leden svänger av. Ofta kompletteras dessa markeringar med vinkelpilar på en stolpe.

Markeringar över hyggen är alltid ett problem. Ibland har etappledaren dragit om leden i utkanten eller runt ett hygge. Det är dock alltid bra om man så snart ett hygge uppstått markerar med orange snitsel eller målar på ev kvarvarande träd. Vi har lämpliga skyltar att använda på båda sidor om hyggen och dessa skyltar har ofta satts upp med god verkan. Har Du ett hygge men själv inte hinner med såg då till helst innan vandrare ringer och talar om att de har gått vilse.

REGIONMÖTEN

Region 3 Etapp 13-19
Tid: Måndag 3 okt kl 19.00
Plats: Gnesta, plats meddelas senare

Region 4 Etapp 20-23
Tid: Måndag 10 okt kl 19.00
Plats: Malmköping, plats meddelas senare

Region 6 Etapp 36-44
Tid: Onsdag 5 okt kl 19.00
Plats: Oxelösund, plats meddelas senare

Ärenden: Rapportering av utfört arbete under sommaren.

Behoven inför 1989 av reparationer,
hjälp,
virke,
verktyg,
skyltar,
övrigt.

Visning av 2 kortare videoavsnitt om leden från IV.

NYA ETAPPNUMMER

Principen för numrering är att huvudleden får löpande nummer. Anslutningarna får samma nummer som den etapp de ansluter till. Är det flera etapper på anslutningen som t ex från Eskilstuna, numreras de 24:1, 24:2 och 24:3. Dessa etapper betecknades tidigare 39, 40 och 41. Slingan genom Tunaberg från Nävsjön till Nyköping är nu huvudled och de gamla etapperna Nävsjön - Gälkhyttan (36), Gälkhyttan - Fada (37) och Fada - Nyköping (39) betecknas nu 36:1, 36:2 och 36:3. Den nya principen betyder också att den gamla anslutning genom Grödinge upp till Lida nu upphöjs till huvudled och får etappnummren 59-62. Totalt finns det nu 84 etapper.

SÖRMLANDSLEDENS UTSTÄLLNING

... på Läns museet i Nyköping pågår fram till 18 sep. Avsikten är att den sedan skall cirkulera i Sörmland. Den omfattar 7 rum på museet och kommer därför endast att skickas i nedskuret skick. Passa därför på att besöka den för 18 sep i Nyköping.

DET KOM ETT LÅNGT BREV...
(Del 2 av 5)

1983 12/5-15/5 Kristihimmelsfärdsdagarna Etapper 15a, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Adalskvarn - Malmköping denna gång 4 dagar. Dessa dagar var helt fantastiska med alla vårblommor, vilka dofter, och vilken fågelkonsert, göken som hör, lommen som klagar i kvällningen, orrar som spelar då himmlen spricker upp efter ett stilla vårregn och småfåglarna som stämmer in i konserter, en liten huggorm stöter vi på, spillning i mossor efter älg, rådjur o harar förstås dock har vi bara stött på en älg och en älgkalv under alla år.

Dessa etapper med Skottvång, alla sankmarker, insjöar, bergstrakter med vacker lav, Anhammar med alla spänger, gårdsmuseum, eckbackarna med de stora flyttblocken, järnåldersgravarna, den gamla bottallen. Alla har väl inte sådan tur som vi hade att bli emottagna av regionmusikkåren, nybryggt kaffe med hembakat, Loppmarknad anordnad av Lottakåren som fru Stockenström var engagerad i och museet visat av Anders von Stockenström själv.

Vad kan man mer begära av en vandringsled som ju trots allt går i villande skogen.

Våra vänner frågar, men var sover ni? Då jag fyllde 50 år 1982 fick jag både ryggsäck och tält i present. Sedan har det som sagt ej varit några problem. Enda gången vi sov i övernattningsstuga var vid Ramsjöhult, och det var som jag bekräftade per telefon, en ödets skickelse.

Efter att vid Öja sommarstugeområde ha skilts ifrån Erik Spångvall (se foto), som var en trevlig bekantskap, han såg oss två svettiga och törstiga kvinnfolk sittande på en murkant för att pusta ut efter att ha missat vattenkällan, bjöd in oss på frukt och saft, trots att han hade bråttom hem till middagen, i sitt pyntade,

både inne och ute välstädade sommartorp. Han var ordf i VISIR och Turistföreningen mm där i Katrineholm. Som sagt, efter att ha skilts ifrån honom fann vi att leden var omlagd och förlängd med över en mil och inte nog med det, de höll på med skogsavverkning och som framgår en del av bilder jag sänder med inte var de vidare hänsynsfulla mot trötta vandrare med tung packning som till råga på eländet var extra tung efter en regning natt. Men en sådan tur vi hade, en övernattningsstuga stod välkomnande öppen och på morgonen kom Janus Rahbek med sina kompisar, brassade på i bastun och hade en mysig stund. De kom sedan och hälsade på oss lite undrande vad vi var för ena. Vi blev tydligen godkända för ett härligt bastubad blev vi bjudna på och sedan guidade Janus oss runt och visade den lite sär eget vuxna granen, som vi hade lite svårt att finna själva.

Detta blev en utveckling från vandringen både här på pappret och i verkliga livet. Vi brukar starta våra dagar vid 9,30

tiden, ruska liv i våra trötta lemmar, äta frukost och göra morgontoalett oftast vid någon fin insjö där vi rest tältet, nu skall tältet ned igen och packningen på plats. Som sagt vid 9.30 tiden brukar vi vara färdiga med nya spännande mål i sikte. Denna dag kom vi inte iväg förrän vid 14-tiden men den gav ju andra angenäma minnen istället.

Denna etapp förutom skogsavverkningen bjöd på ett enormt flyttblock, kolbotten, eldstad från en kolarkoja för övrigt var vi för trötta att riktigt njuta av denna utbildning på leden (som ju var SJ:s förtjänst).

(forts följer)

Hälsningar Monica

1950

1951

1952

1953

1954

1955

1956

1957

1958